

Vold og trusler, og lærernes
rettsvern.

Sundvollen
27. november 2023

Rut Severinsen og Marie Ruud v/
seksjon for juridiske spørsmål

Dagens opplegg:

STATUS FOR VOLD OG
TRUSLER I SKOLEN

GJENNOMGANG AV
REGELVERK

VERKTØY OG HJELPEMIDLER
I VIDERE ARBEID

Hva er status?

- Daglig tema i media
- Mange lærere utsatt
- Hvorfor?
- Uttalelse landsmøtet

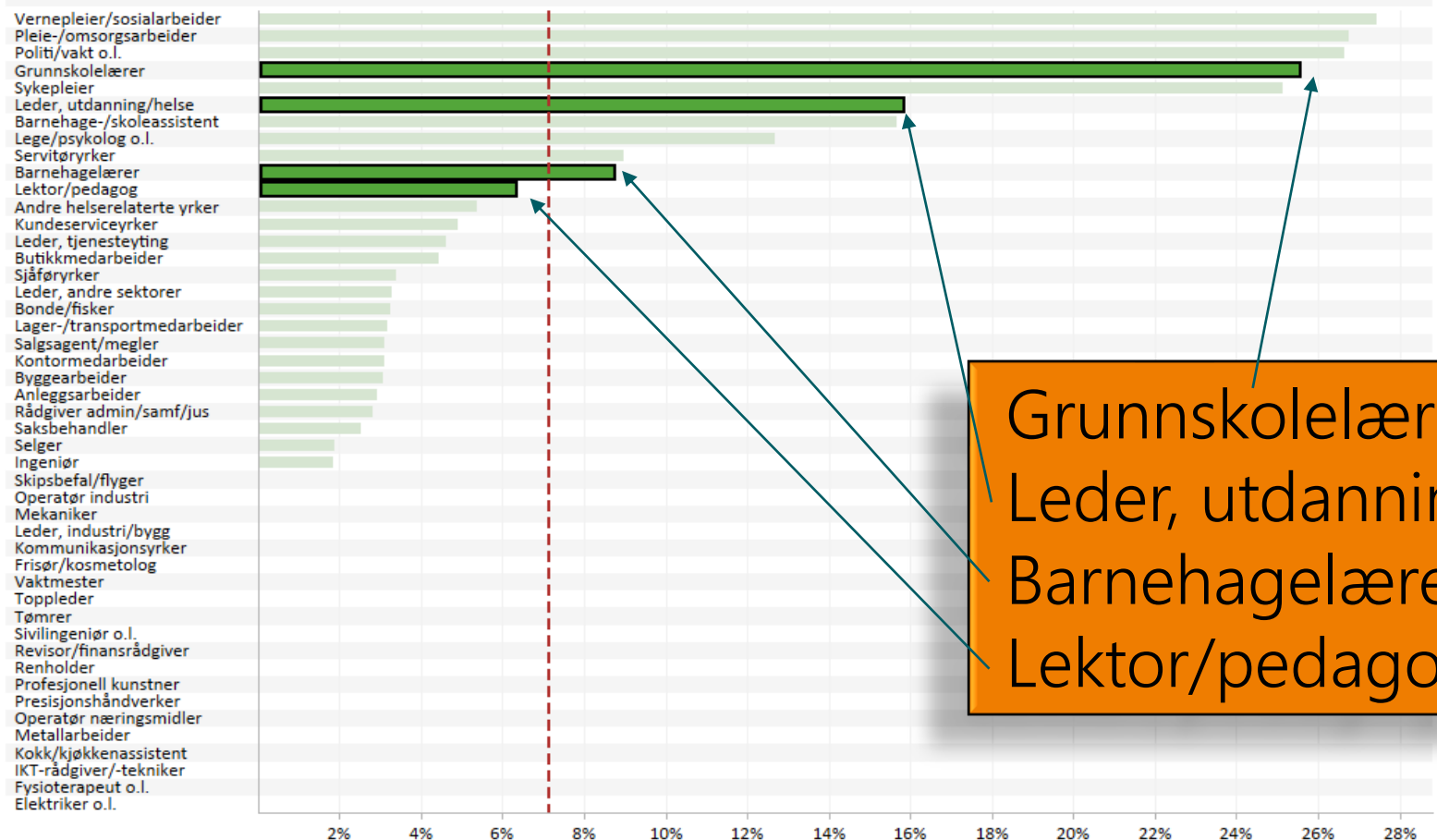

Utsatt for vold eller trusler siste år

Vold og trusler om vold (samlet)

Det vil si at man i løpet av det siste året har vært utsatt for trussel og/eller vold på arbeidsplassen

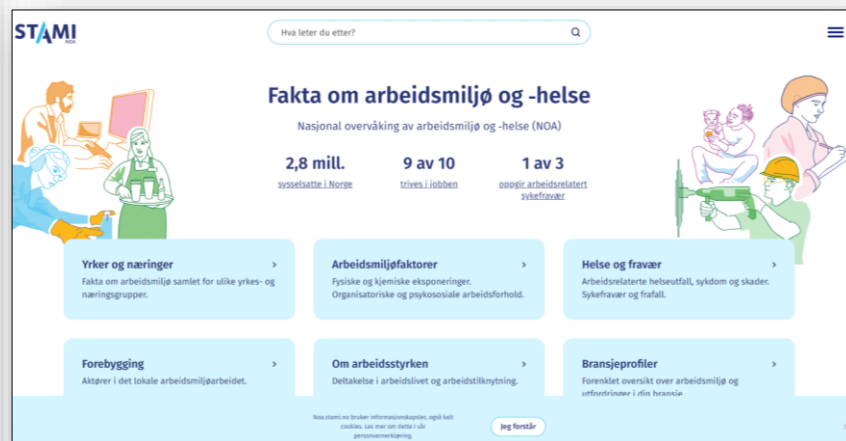
NOA yrkesgrupper

■ Andel (%) som oppgir at de er utsatt for vold og/eller trussel

Kilde: SSB, LKU-A 2019

STAMI
NOA

Grunnskolelærere	26%	(14,9)
Leder, utdanning og helse	16%	
Barnehagelærere	9%	(14,3)
Lektor/pedagog	6%	(2,7)

Arbeid som gjøres på feltet

- Videreføring av Arbeidstilsynets kampanje
- Undersøkelse blant Utdanningsforbundets medlemmer som er rektorer / skoleledere.
- Samarbeid med KS og andre lærerorganisasjoner
- Utdanningsdirektoratet – oppdrag om rapportering og statistikk på vold i skolen

Gjennomgang av lovverket

Arbeidsmiljøloven (aml.) sier:

- «fullt forsvarlig» arbeidsmiljø, jf. aml. § 4-1, jf. formålet i § 1-1 «helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon».
 - Krav til det fysiske arbeidsmiljøet, aml. § 4-4
 - Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet, aml. § 4-3
- Generelle krav til forebygging og tilrettelegging, jf. aml. § 4-1 andre ledd
- Overordnet ansvar

Nærmere om psykososialt arbeidsmiljø

- Aml. §§ 4-2 og 4-3.
- Aml § 4-3:
 - Ikke utsettes for trakassering og annen utilbørlig opptreden
 - Beskyttes mot vold, trusler og liknende som følge av kontakt med andre.

Elever rett til et trygt og godt skole- og barnehagemiljø

- Rett til et trygt og godt skolemiljø, jf. oppl. § 9A-2.
- Nulltoleranse mot krenkelser, samt forebyggende arbeid, jf. oppl. § 9A-3.

HMS-lovgivning

AML § 3-1

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Internkontrollforskriften

§ 5 Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.

punkt 7

iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen

Må dokumenteres skriftlig

Arbeidsmiljøloven og forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 23A

Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) - Fjerde del: Krav til annet risikoutsatt arbeid - Lovdata

Arbeid som kan medføre fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

- Kartlegge risiko
- Opplæring
- Informasjon
- Tiltak
- Oppfølging av arbeidstaker

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- arbeidets organisering og tilrettelegging
- hvor, når og i hvilke situasjoner arbeidstaker kan bli utsatt for vold og trussel om vold
- Alenearbeid
- arbeidstidens plassering og organisering
- bemanning,-kompetanse
- utforming av arbeidslokalene og tekniske løsninger
- effekten av iverksatte og planlagte forebyggende tiltak.

Avvik og avvikshåndtering

- Loven er klar!

Det er et lovkrav at arbeidsgiver skal ha opprettet et system for å melde og håndtere avvik.

- Hvordan fungerer det i praksis?

Det er ikke selve skaden, men grunnen til den uønska hendelsen, situasjonen eller «nestenulykken» som skal meldes som avvik.

- Hvordan bygge en god avvikskultur?

Arbeidsgiver må legge til rette, og ønske og forvente at det meldes avvik.
Avvik må følges opp.

God avvikshåndtering handler om:

- å finne ut **hva** som har skjedd
- å finne ut **hvorfor** det skjedde
- **rette opp** forholdet
- sørge for at det **ikke** skjer igjen

Medvirkningsplikt

AML § 2-3

Arbeidstakere har plikt til å medvirke til å skape et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, delta i det systematiske HMS-arbeidet og aktivt medvirke til et godt og sikkert arbeidsmiljø.

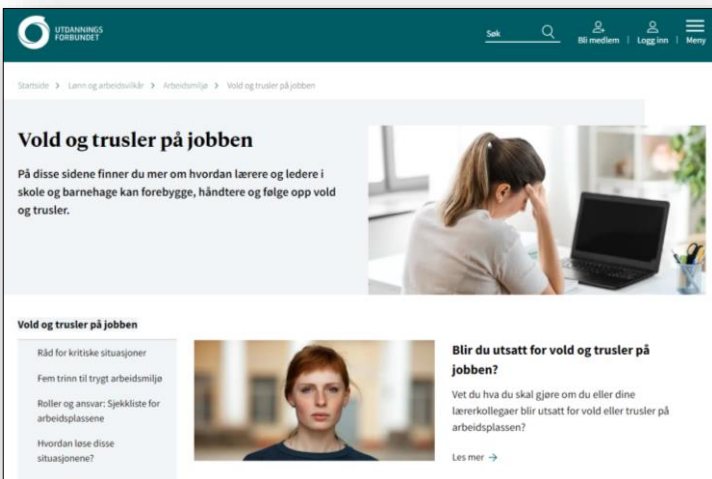

Særskilt vern i straffeloven

§ 265. *Særskilt vern for enkelte yrkesgrupper*

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved trusler søker å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særlig utsatt yrkesgruppe. (...)

c. personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole.

Her finner
dere hjelp:

Arbeidsmiljøportalen

Godt arbeidsmiljø forebygger sykefravær

Det lønner seg å investere i arbeidsmiljøet. I gode arbeidsmiljø øker produktiviteten, trivselen og motivasjonen for arbeidet. Sykefraværet går også ned.

IA-bransjeprogram barnehage

Spørsmål og erfaringer?

Takk for oss!

